IL ĦABIB

Joħroġ cull nhar ta tlieta, barra mil gimgħa il Cbira u il gimgħa ta Labsi.—L'imsieħbin ta Malta u Għaŭdex jisŭielhom, bil Posta b'collox, tliet xelini fis-sena, li jistgħu jitħallsu xelin cull erba' xhur, bil kuddiem. Ta Barra, jisŭielhom xelin actar fis-sena u jaħtieġ iħallsu għall'inkas bis-sitt xhur fuk. Min ma javżax xahar kabel tagħlaklu is-sena, jirtabat għal oħra.—Ebda chitba li tasal f'idejn id-Direttur ma tarġa tirtadd l'ura.

Imżeŭŭak b'cull xorta ta daŭl, ta tagħlim, ta aħbarijet u ta mogħdija taż-żmien: imma dejjem nisrani u *ħabib tal kalb.*

Proprietarju: il *Cumitat tal Għakda tal Appostulat tat-Talb*, li kankal u sejjer imexxi dan il kari tajjeb, għall gid tal Maltin.

Direttur: is-Sur Ġużè Muscat-Azzopardi (strada santa Lucija, numru 89.)

Amministratur: is-Sur Anġ. Galea (str. Brittanica, numru 53)

Stamperija: *G. Muscat* (strada sant'Orsla, numru 213).

IT-TIENI SENA. IT-TLIETA, il 25 TA FRAR, 1913. Nru. 55.

Inbiercu b' kalbna collha il ĦABIB, gażetta bil Malti, u nirriccmandaŭħ lir-Reverendi Cappillani, biex ixerrduħ kalb l'insara tal Parroċċi taħħom, għax nistenneŭ minnu gid cbir.

Mil Belt, fid-19 ta Jannar, 1912.

† P. Arciskof u Iskof.

L'imħabba tal Kaddisin.

Il Kaddisin huma daŭc li ġurnata chienu bħalna fid-dinja, għaxu seŭŭa f'li stat taħħom, osservaŭ chif imiss il ligi t'Alla u tal Cnisja, beżgħu mid-dnub, ħabbeŭ l'Alla u il proxxmu bil forzi taħħom collha u rebħu il glorja tas-Sema.

Il Cnisja tkiegħed il daŭn il Kaddisin kuddiem għajnejna u trid li iservuna bħala mera fil għamil it-tajjeb; Alla l'imbierec irid li aħna inħobbuhom, għaliex hu ucoll iħobbhom ħafna. Din l'imħabba għal Kaddisin tissejjaħ divozzjoni u hi ħaġa sabiħa u miħtieġa ŭisk, għaliex il Kaddisin iridu jidħlu għalina kuddiem Alla fil ħajja u f'ŭakt il meŭt. Iżda, chemm il darba, anche f'din l'imħabba tal Kaddisin, inħallu li nigu mirbuħa mil passjoni u naslu fil bluhat li inkas ma tarahom fl' imħabbiet tal bniedmin bejniethom? Biż-żejjed li inħarsu lejn l'imħabba ta daŭc il Kaddisin illi jista jixgħel fîna xi partit, biex naraŭ chemm dan hu veru. Xejn ma igħodd li icunu Kaddisin tant cbar, li l'isem taħħom għandu ikankal kima u rispett: l'imħabba taħħom xi drabi actarx tcun bluha inchella devozzjoni, għaliex magħġuna bil fanatiżmu u mhux imkankla u mixgħula mil Fidi. Jaslu biex ikiegħdu il dac il Kaddis li iħobbu kabel Gesù Cristu stess; u mentri minn dac li titlob ir-Religjon jagħmlu ftit jeŭ xejn, Alla iħares tmissilhom il dac il Kaddis li iħobbu.

U dan seŭŭa? Tridu dan il Cnisja nisranija? Iriduħ dan il Kaddisin ta Gesù Cristu? Il Cnisja ma tistax trid il bluha, li, jecc tiżinha tajjeb, m'hix ħlief profanazzjoni tal Kaddisin; u chiecu daŭn chienu jitchellmu, sgur chienn iċanfruna, meta jaraŭ dan il għamil goff u iblaħ maħħom. Il Kaddisin iridu biss iresskuna lejn Alla u mhux ibegħduna minnu biex iresskuna lejhom infushom. Xi ngħidu, imbagħad, meta l'atti tal imħabba tagħna għall Kaddisin icunu daŭc ta ŭiri, chif jidher fl'occażżjonijet tal festi principali li nagħmlu? Huma vera imħabba u devozzjoni lejn il Kaddisin daŭc il purcinellati li isiru minn min irid ibiddel il festa f'divertiment, biex ma ngħidux ħaġ'oħra? Ma ebda bniedem ma conna naslu sa fejn fl'espressjonijet tagħna naslu mal Kaddisin u inkas ebda bniedem ma chien jippermetti għaliħ blugħat chif isiru lil xi Kaddisin fil festi taħħom. Dan m'hux għamil ta insara: ma nħallux, mela, min jitcaża bîna, għaliex ighid li ma nafux x'jigifieri imħabba kaddisa, chif titlob ir-Religjon ta Gesù Cristu.

M.P.G.

IS-SEMA JATI GLORJA LILL ĦALLIEK TIEGĦU.

(*Jissocta man-numru 54*)

Daŭn il-cŭiecheb, barra milli humu ħlief fil-giri tagħhom, huma ucoll costanti f-dan il-giri, għaliex minn mindu nħalku, katt ma naksu mir-regola li lilhom giet mogħtija fil-giri tagħhom; u għalhecc l-astronomi mingħajr ma jiżbaljau jagħmlu fil-giri tagħhom għadd costanti ta snin, ta xhur, ta' ġranet, ta' siegħat u saħansitra ta' minuti u ta' secondi ta' minuti. B-dan collu, min ma jistgħagibx? min ma għandux igħid illi min ħalak daŭn l-esseri hu għaref bil-bosta? Għaliex, jecc Michel' Anġlu giè msejjaħ bniedem ta' cbir ingênju, għax ŭakkaf plier ta' l-acbar cobor bl-għajnuna ta' xi mâgni nventati minnu stess, li biex jŭakkfuh mingħajr daŭna ma chienetx biż-żejjed cotra cbira ta' nies; u jecc xi arloġġ biex jimxi regulari u ma jiżbaljax fil-ħin, jaħtieġ li jcun maħdum bl-acbar maestrija u attenzjoni, mela min jista' jeŭŭilla jiddubita li chien u li hua ta' cbir għerf dac li għamel il-cŭiecheb, li huma ta' cobor li ma bħalu, ħlief u custanti fil-giri tagħhom? Ħadd sgur.

It-tixrid tiegħu tal-gid fuk l-art jurina it-tieba t-Alla. Dan il-gid li jixħet fukna is-sema,aħna nsibuħ malajr fit-tkankil tiegħu, għaliex jecc il cŭiecheb jekfu mil-giri tagħhom, dan it-tŭakkif għalina jcun ta' ħsara cbira ŭisk; imbagħad min ma jafx il-gid li ittina x-xemx? Ix-xemx hi bħal Prim-Ministru fis-Saltna tan-natura, billi tmur tkassam u tati l-gid meħtieġ lil cull creatura. Imħabba fiha, infatti, s-siġar (biex ma nsemmux ħŭejjeġ oħrä) jieħdu r-ruħ u l-għajxien tagħhom, jitfgħu l-għeruk fil-fond, jiżżejnu bil-ŭerak u bil-fjuri, joħorġu l-frieghi, jinżegħdu bil-frott u jsajruh. Minn dan il-gid li fukna jixħet is-sema, min ma jagħrafx it-tieba cbira ta' min ħalku? Jecc xi ħadd icun mogħti għall carità u igħin l-għajru fl-hemm tiegħu, cullħadd b-leħen ŭieħed isejjaħlu *bniedem ta' kalb tajjba, bniedem tajjeb*: mela la darba l-Ħalliek tas-sema, li hu Alla, permezz tas-sema, jatina tant gid, għandna ucoll b-leħen ŭieħed insejjħulu collu tieba, collu tjubija.

Jecc is-sema jati glorja ll-Alla, billi permezz ta' l-eŭlienin attributi tiegħu jurina l-cobor, l-għerf u t-tieba t-Alla, anchi l-art tati glorja lilu, billi (chif għâd naraŭ darba oħra), permezz tat-tagħlil (fecondità) tagħha fl-għadd tan-nisel u permezz tal-grazzja fis-sbuħija tgħarrafna l-*Prima Caŭża*, għajn li ma tispiċċax ta cull gid u ta'cull ġmiel, li hi li-stess Alla.

E. F.

Draŭŭiet tagħna.

IL PROCISSJONI TA SANT'ACTA.

Fost chemm processjonijet tal ŭegħeda (votivi) għandhom il Catidral ma tulec ja sena, (bħalma huma, ngħidu aħna, dic tal 20 ta Jannar li imorrulec fil Cnisja ta San Bastjan, b'tifchira ta mita misserijetna geŭ meħlusa mil mard tal pesta, 1501; dic l'oħra ta nhar Sant'Anna, li issîr għall Parroċċa ta San Paŭl tar-Rabat; ta nhar Labsi għall mîna tal Għarrekîn; chif ucoll tal 11 ta Jannar, b'tiżżija ta ħajr ll'Alla l'imbierec talli il Gżira tagħna ma ġralhiex ħsarât cbar bit-teħżiż icraħ tal art li ŭerŭer u chexchex bil biża il Malta, fl'1639 u fis-26 ta Frâr 1743, u x'naf jen...), hemm dic ucoll li issîr fil 5 ta Frar, u tmur fil Cnisja il kadima ta Santa Acta, b'tifchira u radd il ħajr tal ħelsien tagħna minn taħt il madmad kalil tat-Toroc, li dic il ħabta chienu ŭaħħlu f'rashom illi iridu, mkâr bid-dneŭŭa, iŭakkgħuna taħt idejjhom u jgħaccsuna bl'iebes.

Chif, mnejn u il għala bdiet di'l processjoni ta Sant'Acta,—li ilha issir 362 sena,— nsibuħ fil ġrajja l'imgħoddijin ta li *Storia tagħna*, mħollijin bil mictub minn Ġalanton Vassall, (fil faċċata 347, l'aħħar *Edizzjoni*):

«Mita it-Toroc ħabtu għalina biex jirgnuna taħt kellet sejfhom, u Malta nżegħdet bihom collimchien, il Ħachem tal Imdina sâb ruħu mfixchel, ħusbien, u beżgħan għall meŭt: f'dîc it-taħbila u f'dac it-taktîk il kalb, sâb min farragħlu kalbu għall għarrieda, għaliex Dun Giużepp Manduca, Vigarju tal Iskof, mâr għandu u bilġri għarrfu «illi

ŭaħda Soru, tal Abbatija il ġdida (chienet ŭaħda mis-Sorijêt ta Santa Sculastica, li dic il ħabta chienu fetħu abbatija ġdida l'Imdina, u chienu jghammru fuk is-sûr ta ŭara il Catidral, seŭŭa-seŭ fejn illum hi id-dâr tal Imħallef Ġanninu Pulicìn) giet mnebbħa missema, illi it-Toroc dal ŭakt jimbloccaŭ il belt tal Imdina: iżda jecc il Maltin ikieghdu il Vâra tar-rħâm ta Sant'Acta, *(chienu diġà daħħluha mir-Rabat ġo l'Imdina,* imħabba il ħsarat tal ghedeŭŭa) fuk is-sûr, in-naħa tal-lemin aħna-u-deħlin,— seŭŭa-seŭ fejn illum hu li *Sptâr ta Connaught,*—hecc illi l'eghdeŭŭa jistghu jaraŭha, u f'li stess żmien titkaddes ucoll hemm kuddiesa fil beraħ, bħala kima u foħrija ll'Alla u lil dic il Kaddisa Virġni u Martri, chemm Maltin hemm mħaxcnin mil bieb il-geŭŭa, jokoghdu b'sabarhom ghall xogholhom, bla ma ghandhom ghaliex jibżghu minn ebda saram u minn ebda ghaŭġ, u telliefa lè ma joħorġu.»

Il Cavalieri ta San Ġŭann u il Cbarât ta Malta, malli il Vigarju tal Iskof gharrafhom b'dan collu, ħasbu malajr biex jatu rcâptu u jaghmlu bħalma kaltilhom is-Soru, «ħaġa li chellha tisfa ta xempju mkaddes u ta taghlim ghażiż ghall poplu malti :» u l'ghada fil ghodu (20 ta Ġunjett (1) 1551) il vara ta Sant'Acta ħaduha fuk is-sur, bi procissjoni mill'akŭa, fejn ħadu seħem il kassisin u in-nies collha tal Imdina: imbghad il Vigarju Manduca kaddes hemm kuddiesa fuk artal li ntrâma apposta ħdejn ir-rampa ta fuk il bieb tal Imdina. Malli tà il barca, tracu ifiġġu min-naħiet tas-Sakkajja daŭc il ħafna ċmajjar tal ghedeŭŭa, li chienu cotra cbira ta 9,000, mhejjin ghattaktigha u mixjin taħt it-trigija ta sidhom, Sinâm Baxa stess. Bilġri dan ir-rajjes ŭakkaf ir-riġmenti tieghu f'tarf ir-Rabat; u hu ghażel ghaliħ, fejn jokghod, il Cunvent ta *San Dumincu.*

In-nies taghna ma chien fadlilhom ebda tâma; chemm ma katghux kalbhom ghalcollox; minn ħin ghall'ieħor ma chienux jistenneŭ għajr jakghu lsiera: jecc it-Toroc chien jobormilhom idaŭŭru in-nies taħħom ma tùl is-sŭâr daŭramejt, taghna chien icun armajn ghalihom; ghaliex ilma ma chellhomx x'jixorbu ħlief ghal ftit ġranet! Faraġ biss ghall kalbhom chienu il chelmjet tas-Soru, li bakghet dlonc tghidilhom; «il belt ghal din id-darba ma jiġrilha xejn: u ghalhecc ma ghandhomx ghax jitmantru u jintelku.» Il lejl li giè. bejn il 20 u il 21 ta Lulju 1551, makghad l'eghdeŭŭa safa battâl, u beŭġu il-barra chiscnijêt min-naħa ta *San Paŭl il baħar,* u gibdu pruŭa ghal fuk Ghaŭdex.

Bużnannijetna gharfu bid-dieher illi il kaŭŭa u it-talb ta Sant'Acta ried icun, biex ħelsu b'ŭiċċ il gìd mil killa ŭaħxija tal eghdeŭŭa: u ghalhecc il Catidral, bħala tifchira ghażiża, u b'turija ta radd il ħajr, taghmel cull sèna il procissjoni li ghandha x'taksam ħafna mal grajja ta pajjiżna! (2)

Dun Giużepp Farrugia, *Cappillan.*

(1) *Ġuniett* jigifieri *lulju*: fir-Rħula ghâd fadal min isejjaħlu hecc: imma ftit ŭisk. Naħsbu li hi taghŭiġa tal isem ta dan ix-xahar bil Franciż.

(2) Ir-Reverendu Farrugia, ħabib veru ta Malta u bieżel fit-tiftix tal cobor taħħa, staksiena jecc ighoddux ghalina daŭn li *Stejjer* u humiex mexxejja ghall *Habib* il ġrajja li ifaccru il *Procissjonijet tal Catidral.* Mhux ighoddu ghalina, imma nxandruhom bħala ħaġa mkaddsa, seŭŭa ghar-Religjon u seŭŭa ghall Patrja. Il miraclu ta Sant'Acta, bil ġrajja collha tas-Soru, igibu ŭieħed mil cotba żghar li ħriġna snin ilu—jecc niftacru tajjeb, *Susanna*—imm'issa raġa kieghed f'lôcu u actarx li bosta Karrejja tal *Habib* isibuħ ġdid ghalihom. Id-Direzzjoni.

DELL-IL-ŬARRANI.

(Mill-Ctieb Tal-Hrejjef.)

Rajtec fix-xefak tas-smeŭŭiet ħamrani,
ma l-ghjieb ix-xemx fuk zocc ta' sigra mŭakka.
Ŭiekaf ghal ftit, sa chemm bil-leŭn samrâni,
intfejt taħt l gholja f-dakka.

Hiemed fil-ghabex, sfajt bħal Dell seŭdieni
biex tghatti l-ghajn u tiftaħ fomm it-Tama.
Max-Xŭejjaħ sibtni f-tarf it-triek, kalbieni,
ghalchemm miexi fil-aghma.

«Ulied il-cbira Istâr, (1) dic il-mukrana,
xbiha tad-Demm u l-Meŭt; f-xoghol u tbatija
il gilda taghna drât: fuk ŭiċċ l-Art maghna
giet l-acbar nies f-turija.

«Din'na hùa cbir, ghalchemm l-Art taghna żghi-
Kabeż Bin-l-Gharfa l-Plieri u daks ħuttafa [ra.
târ fuk il-meŭġ mudlami u lejn il-gżira,
(chif ommi tghid dil-hrafa)

«gieb ghas-Sultan ix-Xbejba: l-Gmiel, u maghħa
tal-Bħajra l-Gaŭhra,—Omm in-Nisel taghna
li ċaħdet is-Sultan u bil-ghajn taghħa
saŭŭritu f-chelb gò ħdanha.

«Ghożżiet l-it-Tfajjel, l-ir-Rebbieħ tax-Xorti.
Ja Bin-li-Imħatri, kaltlu, Int ghaddejt l-Ommi,
ħajjen, ma fkir, sa chemm hu tŭil ghomorti
ħalli xuftejc ma' fommi. (2)

«Dehen u saħħa f-demm kabiltec stenna.
Intic ghajnejja u ta' fuk rasi id-dliel:
cull riżk ta ġmieli ghalic: ħaffer u thenna
bil-ħdura ta' li-mŭiel.

«Mghallem ghal-mingel, fil-mukdief, li-sbula
iġmagh ghal-ħażżieka u ġorr u lill ŭliedec
fuk li-ġfien ghabbi mita tigi il-lula.
Tghix b-ħiltec Alla riedec —»

. . . .

. . . .

Hecc kalli ix-Xiħ:—«Int mur le timxi mieghi,
issocta, kalli, it-triek; x-ħin targa l-ŭra
f-ħemda ta' Dell ejj sib il-kabar tieghi
ma'nżul ix-xemx u l-ħmura.

«Din l-art kadima u kdiem ghoborna fina:
hemm dinja cbira ghalic fuk il-Barrani.
Jien nghidlec la ticolx minn din l-ghagina.
Haŭn m-hux ħlief Dell-Ŭarrani.»

. . . .

. . . .

Hecc kalli ix-Xiħ:—«Int mur le timxi mieghi.
Issocta, kalli, it-triek; x-ħin targa l-ŭra
tara mnixxfa fuk l-art ŭerak u frieghi.
Ghid, spiċċa iż-żmien ta' l-ħdura.»

. . . .

Hecc kalli ix-Xiħ fil-ŭakt li ħallejt dâri.
Rajtec, ja Dell, ma' l-ghjieb ix-Xemx kuddiemi.
Ukaft inħares lejc:—«Fiż-żmien ta' dari
tarani u tisma cliemi;

«minn gò kabarti l-ilħna, l-ħmûm, il crugha
ghâd tisma u tara u fuk ħuġbejn li-mghoddi
gharak tad-demm bla-kleigħ, il Hsieb, il frugha
ta cull ma'ssib imghoddi.

«Ghid:—Fejn hu żmienec Herba u iż-żghużija
ta' daŭc l-ghajnejn u l-ŭiċċ, fejn hi lelluxtec;
fuk dahrec tirgha l-ghażż ma'l-ħanneŭija.
Fejn hi l-ghaxka ta' xuxtec?...

«Ja żmien li-maghżel t-ommi, oħ, chemm xtaktec
mita fil-ghalka naħrat cont u insakki.
Xbejba ta' fuk il-bejt, jiena cont taħtec
lill ħabak narac dbakki. (3)

Rajtec fil-kiegha, niftacrec fuk il-bir,
bil-midres tiddi u ghal fil-ghaxija gejja
minn kalb li-dŭieli, niftacrec b'dac iż-żir
issakki lil xuftejja....

«it-tuta ta' ghajnec.. ta' sturitec l-hena....
chif rasec milt u tajtni idec il-ŭaħda....
il ferħ ta' ŭara.. ghaliex ghożżejtec jiena
fil-kalb minn beŭsa 'mċaħda.

«Żerniek ta' Hajja ġdida, ghâxka ta dâri.
Hlomt bic fl-ghaxija ta' li-tbiħ fil-chedda (4)
..tfeŭŭaħ ghalija.. ma chif smajt bi-ħbari
ħallejt in-nâr bla xedda.

«B-riżkec ħallejt il-dâri u fis insejtni.
Ŭeghduni ix-xôrti ghalic, il ħŭietem gibtlec..
ġaŭhar u deheb...sa chemm fil kalb temmejtni.
Bid-dmuħ tad-demm jien ctibtlec.

«Sammajtec l-ghanja ta' li-Mħabba tŭila.
Fuk rasi giet tittajjar il-Baħrija.
Kaltli din l-art tas-semm ghalic kalila.
Baħħar, xejn taħseb fiha»

Ja Dell hecc ghedtli, u l-ŭakt li ħallejt dâri
f-dic l-aħħar dakka ta' ghajn Int gejt kuddiemi:
ghidtlli:—«Bli-Mħabba urajc u iż-żmien ta dâri,
baħħar. Dan hua cliemi.»

. . . .

. . . .

Rajtec fix-xefak tas-smeŭŭiet ħamrani,
ma l-ghjieb ix-xemx fuk zocc ta' siġra 'mŭakka.
Ŭiekaf ghal ftit, sa chemm bil-leŭn samrani,
intfejt taħt l-gholja f-dakka.

A. C.

(1) Istar jeŭ Astarte hìa ŭaħda mil-allat foloz tal Fenici.

Il «Makdes» taghħa chien il-Ġgantija ta' Ghaŭdex. Iggib il krun f-rasha. Sinjal tal killa u l-Meŭt. Sabiex jiftehmu seŭŭa daŭn it-tliet *strofi* ta' ŭara, xtakt li ŭieħed jakra cull ma chiteb il Patri geżŭita E. Magri fuk «Hrejjef Missierijetna», l-actar, imbaghad, il-ħrafa fuk «Il ħila ta' Bin-il-Gharfa:» ŭaħda mil-ħrejjef li tista tokghod ma genb l-isbaħ ġrajja tal-Mitologija Griega—ghal ghamla u ix-xebħ ta' dic l-oħra fuk «il Hadmiet tal Ġgant Heracles.» Heracles chien imsemmi ghas-saħħa ta' idejħ. Iżda Bin-Il-Gharfa, nista nghidu, jghaddi bil bosta lill dana ghal ħila ta' ghamiltu u ghad-dehen ta' moħħu, chif dejjem deher fin-nisel ta' demm'na.

(2) JA BIN-L-IMĦATRI. Hadd ma jista jiċħad illi il-malti m-hux maħluk minn ċcunitu ghal cull xôrta ta' mħatri. Naraŭ sa'l ġurnata tal-lum. Bin-il-Gharfa chellu il ħila jirbaħ cull-imħatra li ghamlitlu ix-Xbejba tal-Gmiel.

(3) *Dbakki.* Ixxabba bl-ilma.

(4) *Ta' l-itbiħ fil-chedda.* Fit-taħbit li jati ix-xoghol tat-tisijir.

Ma dûar il Gżira.

Il Canônċu Dun Fulvju Romani, li kieghed jippriedca ir-Randan, jigifieri il ħdud u il gimghat collha, f'San-Ġŭann, sejjer jaghmel ucoll l'Esercizzi ta San-Frangisc, makluħ mil Fratelli tal Concezzjoni ; u ta Santa-Catarina, makluħ mil gjuvintur tal *Guardia d'onore.* Issa, mal priedchi ta San-Ġŭann, kieghed jilħak, ghad li f'li stess jum, il gimghat tal *Onurati*; u, fl'aħħar tliet ti jem tal Gimgha il Cbira, sejjer jippriedca ghand is-Salesiani ghall'Imsieħbin tal *Juventutis Domus.* Iżda din ir-rassa ŭakghet fuku bir-rəgjun collu, ghax il Canônċu Romani, li giè haŭn mistieden mill'Arci-Iskof taghna mħabba l'isem cbir li ghandu Ruma, ghad li tala fuk il pulptu ta San-Ġŭann bla ħoss u bla ghageb, ghax ħadd ma rafa il ħsieb li ghall'inkas iħabbar b'chelma il migja tieghu, ŭira bil fatti li hu Predicatur mill'aħjar, m'hux biss ghall lingŭa, rumana bħal cunjomu (ghax hu Canônċu tal Culleggjata ta Ariccja, fid-Djocesi ta Albanu, ma genb Ruma) u ghall

ħeġġa, u ghall ħrara, u ghax-xeħta, u ghall leħen: imma, fuk collox, ghall gherf cbir li hu biħ mimli u ghall ħabta li ghandu biex ifiehem lil *cull-hadd* ħùejjeġ l'actar tar-rekka bi cliem l'iżjed mexxej, *argumenti* mil!'itka! b'tifsir mill'eħfef. U il Canôncu Romani kieghed jaghmel gid cbir fl'erùieħ, ghax jaf iħalli il ùard fil genb, biex minn f'lôcu jati il frott misjur u tajjeb.

—Niżżu-ħajr lir-Reverendu Patri Carm Diaconu, Carmlitan, li ghoġbu jibghatilna il ctieb ġdid tieghu, imsejjaħ, b'umiltà cbira, *Siegha ta adurazzjoni* fil ùakt li sata joħroġ bl'isem ta *Teżor tan-nisrani*, ghax fiħ 478 faċċata imfaùùrin b'cull xorta ta talb u indulgenzi. Fost tant ħùejjeġ oħra, igib: *Taghlim fuk id-devozzjoni lejn il Abtu Mkaddes tal Carmnu* b'li storja collha taħħa. li cull-min hu miġbud lejha (u nistghu nghidu li hi miġbuda il Gżira chif iddur) imissu iżomm dan il ctieb dejjem ħdejn rasu. Il ctieb, imbaghd, hu maħdum tajjeb ħafna; u li stampa tieghu ucoll ħarġet mill'isbaħ Nifirħulu b'kalbna collha u nirriccmandaùħ il karrejja taghna.

—L'acbar trux dac li ma iridx jisma! Aħna *Iskof* ghedna, mhux *l'Iskof*, mita semmejna l'aħħar darba x'chien intkal fil Cumitat General tal Cungress Eùcaristicu fuk l'*irbumbjar*. U kabel conna ghedna ucoll li, minn ghalina, ma ghandniex ghal fejn inħakkuha fuk il post tal lakghat, ghax m'hix biċċa taghna, anzi, jecc jista icun, nixtieku naraù il cull-ħadd cuntent: iżda min jarac icreħ, ifittixlec ix-xaghra fil ghagina. Il Mosta hemm Kassis żaghżuħ u gharef, li jaf x'ghidnielu, rasu u rasna, fuk din il praspura!

—Il gimgha id-dieħla ngibu ittra tal impurtanza li baghtilna minn Montreal (Canada) is-Sur James L. Bonnici: chellna nħalluha ghal darb'oħra ghax ftit tùila u rridu nakalbuha mill'Ingliż ghall Malti.

—Il Chittieba taghna li ma isibux haùn, illum, dac li baghtulna, ma ghandhomx ghax jaħsbu li tlaknihom: ninsabu ftit mghobbijin, l'actar bil poeżiji: imma ùieħed ùara l'ieħor, nakdu il cull-ħadd.

—Gej Malta il Professur Mark Hambourg, ùieħed mill'akùa *Pjanisti* tad-dinja: jasal fil bidu ta marzu u jati Cuncert cbir *il-Manùel*. Il prezzijet tal biljetti ghall Platea, chif smajna, icunu ta erba' xelini, ta tlieta, ta tnejn u ta ùieħed. Xorti cbira li tisma il Mark Hambourg b'erba' xelini: aħseb u ara b'*xelin biss*, geùùa *il-Manùel*!

—Il Corunell Achille Samut, C.M.G., li, ùara servizz tùil fl'Indi, kieghed haùn bil pjazza, ghad li ghadu fl'aħjar tieghu. hu ùieħed minn daùc li iħobbu il Malta *bil-fatti*, chif, Alla jaħfirlu, chien missieru: u, bi xhieda ta dan, bi ħsiebna nitchellmu darb'oħra fit-tùl fuk dac li chiteb, daùn il ġranet, f'gażetta tal Inghilterra, biex jara ikajjemx il *Cummerċ taghna*. Frattant, niżżuħħajr mn'issa fl'isem tal Poplu Malti: u nitolbu ll'Alla li il ħsieb cbir u ħanin tieghu jista jirnexxi. Il Corunell Achille Samut, li chien issemma ħafna mita ghamel il *Cunferenzi* bl'Ingliż fil *Juventutis Domus*, ghadu sa 'llum Eżaminatur tat-Taljan fl'Armata ingliża, ghax tħobb ilsien ma ifisserx tibghod ieħor.

—Saghtejn nieksin qùart gibed Monsinjur Gaùci fil *Lettura bil lastri fissi*, li ghamel, nhar it-tnejn li ghaddeù, fiċ-Circlu tal *Unjoni Cattolica*, fuk il *Cungress Eùcaristicu*: u tistghu taħsbu chemm gherf u tifsir daħħal fl'imħuħ ta daùc li chienet mimlija bihom bħal bajda dic is-Sala cbira. Chellu applaùsi ùisk u cull-ħadd ħareġ jiftaħar biħ. Nifirħulu. — Mil *Lettura* l'oħra li ghamel hemm stess, ilbieraħ tl'ùra, Monsinjur Canôncu Farrugia, fuk il *Miracli ta Cristu*, nitchellmu il gimgha id-dieħla: illum nghidu biss li din il *Lettura bil Malti* hi dic stess li Monsinjur Farrugia chien ghamel bit-Taljan fis-Sala tal Liceo u li bakghet tissemma bħala ùaħda mill'akùa *Letturi* li saru hemm.—Monsinjur Gaùci chien ghamel hemm ucoll bit-Taljan il *Lettura* tieghu fuk il *Cungress Eùcaristicu* u chienu marru tant nies, li chellu jarġa itenniha.

—Ùieħed mill'eghżeż ħbieb li ghandna chitbilna ittra tùila u irragjunata ùisk (ma satax jonkos) fuk il post ta fejn ghandha tinbina—jecc ghandha tinbina, nghidu aħna—Cnisja b'tifchira tal Cungress Eùcaristicu; u kâl hu stess li ma iridx jakbad *polemichi* fuk dan. Imm'aħna kieghdin nibżghu li dic l'ittra tcun il miċċa taħħom: u, ghad li hi iffirmata u rispettusa (inkas dan ma sata jonkos minn Chittieb bħal dac), ghadna intellghu u innizzlu jecc ghandniex ingibuha.

Cungress Eûcaristicu.
AĦBAR TAJJBA.

Fil lakgha ta lbieraħ fil ghaxija, il Cumitat Esecuttiv, *imkankal* mir-Rev. Dun Ġùann Gaùci, D.D., M.A., li giè *issecundat* mis-Sur G. Muscat-Azzopardi, P.L, ghadda, bil vôti collha, li, jecc joghġob lill Cumitat General, il lakghat tal Cungress isiru fil Cnisja tal Mosta.

U, imbaghd, il Cumitat General, bil vôti collha ucoll, ghadda ix-xeùka tal Cumitat Esecuttiv.

Ma dûar id-dinja.

Messicu—Ir-rivoluzjoni li ilha sejjra żmien tùil fil Messicu f'daùn l'aħħar gimghat xghelet iżjed. Chien hemm cbar u continùi battalji bejn l'eserċtu tal Gvern u ir-ribelli taħt il cmand tal Genaral Diaz, li ghalchemm indaħlu nies u Ambaxxaturi ta Potenzi, katt ma ried iùakkaf il gùerra jecc kabel il President Madero ma jirrinunzjax. Sa fl'aħħar, Madero giè arrestat mil General Blanquet, li tant fiħ chien fada: u flimchien ma ħuħ Gustavu geù makfula f'tarżna, taħt li stess Diaz. Gustavu ftit ùara giè maħruġ barra u fucilat.

Franza—Fis-17 tax-xahar spiccia iż-żmien tal President Falliéres u daħal fil cmand il President ġdid Poincaré. Il belt chienet collha imbandierata: iċ-ceremonja bdiet fissaghtejn: saru discorsi mil ùieħed u mill'ieħor kuddiem il Presidenti tas-Senat u tal Camra u il Ministri collha. Dana ġara fil Palazz tal Eliseu: minn haùn, ùara li ħa il cmand, il President il ġdid flimchien mal ieħor mar il Municipju, fejn giè milkuħ mil President, mil Cunsill u minn Cbarat oħra. Haùn saru discorsi oħra, u imbghad giet offerta *champagna* lill Poincaré, Falliéres u Loubet: lilhom ucoll giet moghtija medalja tad-deheb b'tifchira.

—F'Parigi, fil ùakt li chien hemm ħruk f'fabrica tal alluminju, l'ilma mar fuk il metall li chien kieghed jigi fundut, u dan scoppja b'tant saħħa li xeħet mal art cull min chien krib; u qùasi cullħadd giè ferut u maħruk min f'ùiċċu, min f'idejħ, min band'oħra. Il feruti bilġri ħaduhom f'li Spiżeriji li infetħu malajr apposta, ghaliex chienu ghadhom il ħamsa ta fil ghodhu.

Inghilterra—Ùara il ħsara li ghamlu issuffragisti fis-serra tal orchidee, daùna stess kabdu mas-sebħ jatu in-nar lit-*TeaPavillion* fil ġraden ta Keed: il ħruk giè moghti b'tajjar u bċejjeċ imxarrba bil parafina li malajr kabdu. Il Pulizija bilġri ghamlet curdun u arrestat żeùġ nisa, li fukhom sâbu bċejjeċ u parafina: fl'art insabet carta li chien fiha mictub: L'orchidee setghu jiġu mekruda, iżda le l'unur tan-nisa. Il ħsara hi ta elf lira ingliża. Ùaħda, jisimha Locke Leuton, ta 22 sena, li ghandha tcun ipprocessata, ghamlet frattarija cbira fil Korti ùara l'arrest.

Creta—Fis-sbatax tax-xahar, l'incrocjatur ingliż *Yarmouth* niżżel f'Canea cumpanija baħrin bil bandieri tal Potenzi protettrici u tat-Turchija ucoll; ùara li taùhom l'unuri militari, u imbghad giet imtellgha il bandiera griega, allura in-nies ta Creta ghamlu dimostrazzjoni cbira lill Grecja u lill Potenzi protettrici.

Il Gùerra — Il fregata torca, li chienet marret l'art. giet abbandunata u iċ-Ċorma ùaslet Costantinopoli.

Il bombardament ta Adrjanopoli ghamel ħafna ħsara: mijet ta djar u imħażen geù maħruka: u li stess moschea ta *Santa-Sofija* ghal-ftit ma kabditx ucoll, tant in-nar chien krib minnha.

Tempesta cbira ta silġ u bard bla kies ghamlet, f'daùn l'aħħar jumejn: u imħabba f'hecc il gùerra ma setghetx tcompli: ighidu li il Bulgari b'taħbit cbir kieghdin idaħħlu l'ichel.

—TISÙIJA—Il gimgha l'oħra, sar żball f'li Stampa: l'ismijet tar-Reverendissimi Sottaz u Dall'Olio inkalbu: dac li hu marid giè hecc li sar f'lôc il kaùùi.

L. M. C. G.

Chitbulna:—

Mil li *Sptar Connaught*.

Fis-17 ta frar, 1913.

Sur Cavalier,

Actarx li f'cull raħal, - bħalmu hemm il Gùdja, Ħal-Luka, Ħaż-Żebbuġ, iż-Żurriek, Ħal Kormi, Ħal Balzan, Ħal Safi, Ħal Chircop, u x'naf jen—ghandec tilmaħ Salib ghôli tal ħaġar mùakkaf fil misraħ ta krîb mil Cnisja.

L'actar ùieħed antic fosthom, hu dac li haùn bejn ir-Rabat u l'Imdina, malli nħallu is-Sakkajja u nakbdu il ùesgha li tati ghat-Truncieri

Nisthajjlec tghidli: *biex int gej da'l ghodu?* Iżda ħallini, Sur Direttur, ngharraf lill karrejja tal *Habib* biċċa storja ta pajjiżna, ghax actarx bosta uħud ma jafuhiex hecc addoċċ chif gieb u laħak.

Dac is-Salib, mela, chien ùakkfu il Conti Ruggieru Normann fis-sena 1090, bħala turija li, mita hu medd riġlejħ fuk il Gżejjer taghna, il Maltin sâbhom diġà insara.

Dâri kuddiem dac is-Salib, nhar Ħadd il Palm u nhar il Gimgha il Cbira, chien jitcanta il *Passju*.

Mil *Hierolexicon*, ctieb jisùa mitklu deheb, maħdum mil gharef malti Duminc Macro, rajt chif ghamilt u ġbart u lakkatt daùn il chelmiet (faċċata 450):

«Fiż-żmenijet l'imghoddija, mita l'Imdina chienet ghadha il belt eùlenija tal Gżira taghna, l'Iskof, liebes bil cbîr, chif ucoll il Capitlu tal Catidral u il Kassisîn li maħhom, chienu joħorġu procissjoni, barra is-sûar tal Imdina, nhar Ħadd iż-Żebbuġ u nhar il Gimgha il Cbira, u chienu jibkghu sejjrin ħdejn dic il medda art, li tinfirex bejn is-Sakkajja u fuk it-Truncieri, fejn seùùa-seù ghadha tidher mùakkfa colonna bis-Salib fukha: hemm chienu icantaù il *Passju*; dan jixhduħ u jatuh b'ħaġa sgura ix-xjuħ ta żmien ilu, ilu, mita dic il ħabta chienet issir hemm il funzjoni ghażiża nhar Ħadd iż-Żebbuġ u il Gimgha il Cbira.»(*)

Dun Giużepp Farrugia, *Cappillan*.

(*) "Ac in Melita Insula ex hac devotione fortasse in Dominica Palmarum extra Urbem Notabilem in quadam planitie, ubi nunc columna cum Cruce remansit, cani passionem olim solitum fuisse senes affirmabant, ac usque ad eorum tempora durasse..."

Minn haûn u minn hinn.

(Taħt dan l'isem, sejjrin nibdeŭ ingibu aħbarijet ta cull xorta. Kieghed jiġborhom ŭieħed żagħżuħ ta ħeġġa cbira— Fizzjal Malti— li bŭietu mimlija dejjem b'gażetti taljani, ingliżi u franciżi, ghax ghandu leblieba ghall kari, ma jistmerrx jżomm ucoll il *Habib* maħħom. Niżżuħ-ħajr ta dan ix-xoghol li, b'tiftix cbir, ghalchemm hu il-kuddiem ferm fit-taghlim tal ilsna, irid iħejji lil karrejja taghna.—Id-Direzzjoni).

** Il Contissa Beauchamp, Protestanta Anglicana, tàt 25,000 franc (elf lira) ghas-Seminarju tal Iskof ta Coutance,u f'li stess ħin chitbitlu ittra, fejn kaltlu li hi mimlija b'ammirazzjoni ghall Cnisja Cattolica.

** It-tabib F. Gibbon, minn *San Francisco* (Californja), kâl li ilu jaħdem 50 sena, u xorb bħala medicina katt ma tà.

** Il cbir Storicu nazzjonali tal Canada, François Xavier Garneau, li ghandu nannuħ gabillott, miet jirrecita l'*Ave-Marija*.

** Ir-Reverendi protestanti imitaŭ il cullar tal Cattolici, u ippruvaŭ igibu it-titlu ta *Father* (Patri—missier.)

** Id-dinja, forma ta laringa, ftit imfattra fuk u taħt, iddur fuk fus, immaginarju, li it-truf tieghu isejjħu'hom Polo-Nord u Polo-Sud. Il baħar-silġ li idaŭŭar il Polo-Nord ighidulu Baħar-Articu u tal Polo-Sud Baħar-Antarticu.

** Il Captan Scott, esploratur, ŭasal il Polo-Sud fit-18 ta Jannar, 1912; hu u tnejn oħra mietu fid-29 ta Marzu, fil viaġġ l'ûra.

** L'Inghilterra ghandha il *Mansion House Fund*, dar ghall ġbir ta flus ghad-disgrazzi tan-nazzjon u ta pajjiżi oħra. Il president ta din id-dar hu il Mayor ta Londra, li fetaħ sotta-scrizzjoni (gemgha) ghall ghajnuna tal familji ta Captan Scott u l'oħrajn; u biex actarx isir monument nazzjonali, bħala tifchira taħħom.

** L'Iskof protestant ta Bristol (Inghilterra) kâl ilu ftit fuk l'Apostati (iigifieri daŭc il kassisin cattolici li jakalbu protestanti): Ma nistax nirriccmandahom lill'Arciskof taghna, biex jidħlu fil ministeru taghna: mil conversazzjoni maħħom rajt x'jinbuttahom biex jakalbu: ma nafx x'jiġu jaghmlu maghna: *ma nafx ghaliex ghandhom jiġu.*

** Scutari (Albanija), fit-22 ta Lulju 1478, giet difisa minn 1,600 Venezjan, 1,500 Montenegrin u 230 mara, contra 350,000 Torc, taħt is-Sultan Moħammed II. L'isbaħ u l'acbar bini hi il Catidral Cattolica li tasa 2,500 ruħ.

** Il Belgjani tŭajjba ighidu li, permezz tat-talb tat-tfal taħħom, li Cattolici rebħu ŭisk trijonfi fl'elezzjonijet tal cunsilieri.

** Il Contissa ta Denbigh hi issa il presidenta tas-Società Cattolica ghall protezzjoni tax-xbejbiet emigranti.

** Ippraticaŭ ftit bl'Ingliż u bit-Taljan, biex jecc tiġu mistoksija xi ħaġa mil Pellegrini tal Cungress fit-triekat tfehmuhom seŭŭa u hecc ma ighidux li aħna ghadna l'ura. Il Gvern ghandu li schejjel ta billejl u iridcom tmorru: mela, ġaghlu il kalbiena Surmastrijet ighallmucom, bl'Ingliż u bit-Talian, l'ismijet tal Cnejjes, tal Palazzi, tat-torok u tal ħŭejjeġ tal impurtanza ghall barranin. L'Imsieħbin tal *Unjoni Cattolica* ghandhom, imbaghd, li Schejjel taħħom, li jistghu jakduhom tajjeb ghal dan.

** Il Professur Magru, Direttur tal Università, daŭn il ġranet daŭŭar lir-Rettur tal Università ta Catanja, li ħareġ cuntent ŭisk mil li Schejjel taghna.

** Il famus tenur Caruso, taljan, sejjer icanta il *Convent Garden* (Londra): chien ilu ħames snin l'America.

** Il Carnival ghadda: iżda min jaf chemm ħalla ŭarajħ inganni, ġlied, xenati u bichi fil familji, bil famusi Veljuni b'collox!

** It-tabib Masaħa, ġappuniż, irritorna pajjiżu mill'Eŭropa, fejn ghamel studju tŭil fuk ir-religionijet. Stkarr li ir-Religjon Cattolica hi l'aħjar fosthom. Dan it-tabib ghamel lil sħabu *(pagani*, jigifieri jaduraŭ l'idoli) *lettura* mimlija b'tifħir cbir ghall'Ordnijet Religjusi tal Cnisja taghna; kâl li, biex iddinja tmur il kuddiem fiċ-Civiltà,hemm bżonn senz'altru tal kdusija.

** Harġet moda jisimha *Juveniles Parties* ghall Parigini ta Malta: jigifieri il Mamà ma tcunx mistiedna ghall ballu u tmur is-Sinjurina biss. Certi mammiet ma jieħdux fastidju mil pastażati moderni—collox la moda!

** Campanjola Franciża baghtet, ma captan t[a] [v]apur tal linja *Transatlantica*, salib ta' [f]uda biex jintafa fuk il post fejn gherek it-tifel taħħa mat-Titanic Fuk il post il mâgni tŭakkfghu, u is-salib giè imniżżel fil baħar.

** Il *Liviug Chucrh* (ġurnal protestant) ifaħħar lil kassisin francizi li,minghajr tghemghim, kieghdin jaħdmu kalb privazzjonijet cbar, geŭŭa id-disgrazzjat pajjishom.

** Il Germanja chienet imkassma f'ħafna Stati indipendenti u feŭdi; fl'1813, saret ŭaħda u intghakdet f'Imperu. L'Imperatur fiċ-centinarju, id-disgha ta frar, kâl ma tul discors li ghamel. «Ghandna provi tal id governanti t'Alla, ghandna provi viżibbli li Alla chien dejjem maghna, ghal hecc, b'ghajnejna lejn is-sema, bi klubna dejjem mghollija, aħna il Germaniżi nibżghu mn'Alla u minn ħadd iżjed.

** Is-Segretarju tal gŭerra (Inghilterra) ħareġ aħbar fejn ighid li il Cavallerija ingliża sejjra tigi armata b'canuni iżjed ħfief, li bħalhom ghandhom digà ir-Russi, il Ġappuniżi, it-Taljani u it-Toroc.

A. A.

L'ICHEL U IX-XORB IŻ-ŻEJJED.

(*Jissocta fuk in-numru 53*)

Ktajja ta côchi grieghi niżlu fuk il cbira belt latina biex joffru is-sengħa stmata tagħhom lill gzuz tal għonja u lill'imsemmija ħattiefa tal fdal tal għedeŭŭa. F'dakka ta għajn, ir-Rumani sebku għal-collox f'din is-sengħa tat-tisjir l'Ateniesi u il Grieghi colha, jecc mhux fil benna, iżda bi sgur fil cobor u fil ġmiel li ma jistax jitfisser ta li mŭejjed tagħhom.

U fl'akkal tarġa telgħet il ccina tar-Rumani fi żmien Lucullu, Apicju, Silla, Cesari u fi żmien Macenati.

Taħt iċ-Cesri daŭc li chienu jagħmlu għal żakkhom geŭ mgħonija b'cull gieħ. L'iblaħ Claŭdju fetaħ it-triek tal imperaturi żakkekin... Svetonju igħid di 'l bicċa, u ipasparha bħala ħlieka fuk dana Claŭdju, li hia biż-żejjed biex tgħakkad collox. Darba ŭaħda, chien ke'd imexxi il Hakk b'gabra li ma bħalha u b'deŭgħa cbira, u bixla ta għakal li ma bħalu, miġbur fiħ in-nifsu, biex jakta dac li dac il ħin chien jitlob il Hakk... Hin bla ŭakt, iŭakkaf lil min chien ke'd jakbeż għall mixli u, b'bixla ta ŭieħed f'ŭaktu, ħargilhom b'di 'l bicċa: «Hbieb tiegħi, chemm huma tajjbin il pastizzi bissummien!... Tħobbuhom?... Illum ingibuhom u nicluhom fuk il mejda tiegħi!...»

Miet b'icla fokkiegħ, li chien ŭisk rgħib għaliħ; iżda Tacitu igħidilna li martu Agrippina ivvalenathomlu: il bicċa hia li minn dic inhar dac il platt beda jissejjaħ *ichel l'allat...ħelliesa!*

Mit-tlellix u il cburija ta li mŭejjed li chien jati Neruni, chiteb ferm Petronju; u m'ilu xejn fisser b'môd tal għageb il chittieb ta *Quo Vadis?*

Vitellju ħalla xniegħa li chien l'iżjed żakkiek fost sħabu u fil chilba tal għageb tiegħu jidher li ħolok is-sura tal ħlieka ta *Gargantŭa*, li tant bakgħet imsemmija bil ħila u il kaŭŭa tal pinna li ma tmut katt ta Rabelais.

Biex neħilsu minn di'l katgħa ta' imperaturi ta' min jitħassarhom ta' dic il ħabta, infaccru biss li Eljogabalu chien igiegħel ihejju, għall fizzjali tal Palazz tiegħu, geŭŭieni ta' ħut, imħuħ ta' fagjani u ta' gamiem, u bajd tal ħagel, billi chien iżomm għaliħ, għall mejda tiegħu biss, laħam tas-silta tasserduk, laħam l'iżjed bnin tal gemel, ilsna ta' paguni u ta' usinjoli, u ful misħuk imħallat mal frac tal għambra.

Il ccina rumana li chienet bil ŭisk imsemmija għebet fis-sitt seclu, imfixcla mis-saram taċ-civiltà!

(*Jissocta*) Gius. Micallef-Goggi.

Mill Lucerna tal Hajja. — 47. Inghagiet ta Cristu igharfu leħnu u jimxu ŭarajħ: u ŭara ħadd-ieħor ma imorrux.

†

Itolbu ghar-ruħ ghażiża tas-Sinjura

GRAZZJULLA VELLA,

omm ir-Reverendissimu Monsinjur Canôncu Dun Anton Vella, D.D., Rettur tas-Seminarju. Chienet armla mill'Avucat Pietru Paŭl Vella u chienet tigi iz-zija tal Patri Geżŭita Sammut (żîna oħra, bħal Binha, tal Cleru ta Malta). Chellha 77 sena; u nistghu nghidu chelma ŭaħda fukha: *Chienet mara kaddisa*. Alla jatiha il Genna.

Id-Direzioni.

Itolbu ucoll ghar-ruħ tas-Sinjurina

ELVIRA CARŬANA,

li mietet, il Furiana, ta sebghin sena, fil 20 ta dan ix-xahar.

C. Ż.

Itolbu, fl'aħħar nett, ghar-ruħ tal armla

CARMELA AZZOPARDI,

li mietet, haŭn il-Belt, fl'14 ta frar, ta 73 sena, ŭara marda ta snin cbar, li sofriet bissabar, dejjem marbuta mar-rieda t'Alla.

G. M. A.

Taħbit il moħħ.

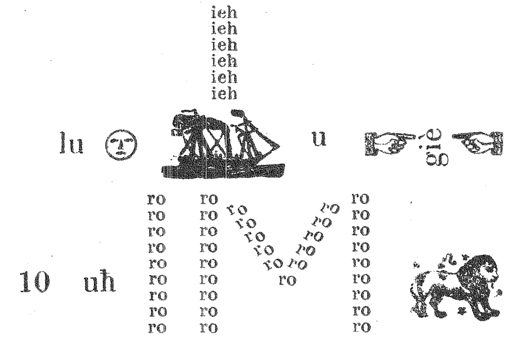

S. S.

It-tŭiegiba ghall' aħħar MISTOKSIJA chienet:

La: *al-la—Alla.*

Taŭha seŭŭa: mil Belt, is-Sinjurini Nicolina Pons u Giulietta Carŭana u is-Sinjuri Paŭlu Camilleri-Bezzina, Egidju Bonnici-Ratto, C. Grixti, *Bunfus* u Carmelu Tanti—minn Bormla, is-Sur Ghejtanu Micallef –u minn Ghaŭdex (ir-*Rabat*) C. A. u (*San Laŭrenz*) is-Sur Dŭardu Grima.